

A Magyar Köztársaság Nevében!

A Pécsi Ítéltábla a dr. Krasz Mária ügyvéd (7629 Pécs, Dobó István u. 51.) által képviselt **felperes neve** (felperes címe) felperesnek - a Kaposvári 3. számú Ügyvédi Iroda (7400 Kaposvár, Széchenyi tér 8. ügyintéző dr. Hernesz Csaba ügyvéd) által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen szerződés hatályosságának megállapítása iránt indított perében a Baranya Megyei Bíróság 8.G.21.396/2009/15. számú ítélete ellen a felperes 16. sorszámú fellebbezése folytán megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 250.000 (kettőszázötvenezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy S. Város Önkormányzata és a D. D.-D. M. H. Kft. 2003. február 3-án közszolgáltatási szerződést kötött. A szerződésben az önkormányzat a D.Kft.-t bízta meg S. város közigazgatási területén keletkező települési szilárd hulladék begyűjtésével, kezelésével, elhelyezésével. A szerződést határozott időtartamra 2009. december 31.-ig kötötték meg. S. Város Önkormányzatának képviselőtestülete a 114/2003.(VIII.27.) Kt. számú határozatával hozzájárult ahhoz, hogy az alperes csatlakozzon a sellyei közszolgáltatáshoz azzal a feltétellel, hogy a szigetvári szilárd hulladék lerakásra a sellyei hulladéklerakó igénybevétele nélkül történik.

Az alperes önkormányzat képviselőtestülete a 300/2003.(XI.27.) Kt. számú határozatával úgy döntött, hogy a képviselő-testület a hulladékszállításra és

gyűjtésre nem ír ki pályázatot, hanem 10 évre csatlakozik a már működő sellyei közszolgáltatáshoz. Ezt követően az alperes és a D. Kft. között 2013. december 31.-ig terjedő határozott időre közszolgáltatási szerződés jött létre. A szerződés 9. pontjának b) alpontja szerint a közszolgáltatási szerződés a közszolgáltató jogutód nélküli megszűnésével megszűnik.

A 2007. december 20-i szétválási szerződéssel a D. Kft.-ből kivált a D. H. Korlátolt Felelősségű Társaság (D.Kft.). A kiválást követően az alperessel kötött közszolgáltatási szerződés alapján továbbra is a D. Kft. látta el Sz. város közigazgatási területén a hulladékgazdálkodási tevékenységet, a D. Kft., mint alvállalkozója útján. A Dél-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség 2009. március 30-án kelt, 2009. július 9-én jogerőre emelkedett határozatával a D. Kft. részére kiadott hulladékkezelési engedélyt visszavonta. A D. Kft. a felperes kft.-be beolvadt, így a D. Kft. 2009. június 30-án megszűnt, jogutódja a felperes. A felperes 2008. április 25-én kapott engedélyt települési szilárd hulladékok begyűjtésére, közúton szállítására, az átvétel helye és a hasznosítók/ártalmatlanítók telephelyei között.

Az alperes képviselő-testülete a 169/2009.(X.20.) Kt. számú határozatával megállapította, hogy a D. Kft.-vel 2004. január 1-jén kötött közszolgáltatási szerződés a szerződés 9. b) pontja alapján 2009. június 30-án megszűnt, ezért a településen keletkező szilárd kommunális hulladék gyűjtésére, szállítására és kezelésére közbeszerzési eljárást folytat le. Az alperes polgármestere a határozat jogszerűségét aggályosnak tekintve a képviselő-testületet újra összehívta, a képviselő-testület azonban 2009. október 29-én azonos tartalmú határozatot hozott.

A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság állapítsa meg azt, hogy a közszolgáltatási szerződés 2009. június 30-án nem szűnt meg. A felperes a Gt. 70. § (1) bekezdése folytán a D. Kft. jogutódja, és a 2004. január 1-jén létrejött szerződés alapján jogszerűen végzi a közszolgáltatási tevékenységet. Kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest arra, hogy a közszolgáltatási szerződés hatálya alatt a Sz. közigazgatási területén keletkező szilárd kommunális hulladék gyűjtésére, szállítására, kezelésére a közbeszerzési ellátást mellőzze.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a közszolgáltatási szerződés megkötésére érvénytelenül került sor, mert arra az alperes nem írt ki pályázatot, és a S. Város Önkormányzatának szervezésében működő közszolgáltatáshoz jogszabályba ütköző módon csatlakozott. A S. Város Önkormányzatának szervezésében működő közszolgáltatásra irányuló szerződés 2009. december 31-én egyébként is megszűnt. Hivatkozott arra is, hogy a közszolgáltatási szerződés a Ptk. 312.§ alapján jogi okból lehetetlenült, mert a D. Kft. a kiválás eredményeként elvesztette a közszolgáltatási tevékenység ellátásához szükséges személyi és tárgyi feltételeit, és az illetékes hatóság a szükséges engedélyt is visszavonta.

Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította. Rámutatott arra, hogy a hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. tv. (Hgt.) 22. § (2) bekezdése értelmében a települési önkormányzat a közszolgáltatás megszervezésére vonatkozó kötelezettségének vagy önálló közszolgáltatás szervezésével, vagy más szervezésében működő közszolgáltatáshoz való csatlakozással tehet eleget, illetve szomszédos vagy egymáshoz közeli települési önkormányzatok közösen tarthatnak üzemben hulladék kezelésére szolgáló létesítményt, vagy a közszolgáltatás ellátására közös gazdálkodó szervezetet hozhatnak létre. Az alperes és a D. Kft. között létrejött szerződés megkötésekor hatályban volt a hulladékkezelési közszolgáltató kiválasztásáról és a közszolgáltatási szerződésről szóló 241/2000.(XII.23.) Korm. rendelet, amelynek 1. § (3) bekezdés a) pontja szerint nem köteles az önkormányzat pályázatot kiírni, ha a közszolgáltatás szervezésére irányuló kötelezettségének más önkormányzat által szervezett, illetve működtetett közszolgálathoz való csatlakozással tesz eleget. Az 1. § (1) bekezdése szerint a települési önkormányzatnak a települési szilárd, illetve folyékony hulladékkal kapcsolatos helyi hulladékkezelési közszolgáltatás ellátására a közszolgáltató kiválasztása céljából nyílt hulladékkezelési pályázatot kell meghirdetnie a (3) bekezdésben foglalt kivétellel.

Az idézett jogszabályi rendelkezések értelmében egy már működő közszolgáltatáshoz való csatlakozás azt jelenti, hogy az egyik önkormányzat és a közszolgáltató között fennálló jogviszonyba egy másik önkormányzat, az önkormányzattal azonos szerződési pozícióba szerződő félként, a jogviszony alanyaként belép. Ennek eredményeként vagy teljes egészében magára nézve kötelezőnek elismeri a már fennálló szerződéses jogviszony feltételeit, vagy a jogviszony három alanya a csatlakozás eredményeként újrarendezi a jogviszonyból fakadó jogokat és kötelezettségeket. Az alperes és a D. Kft. a S. Város Önkormányzatával megkötött szerződéstől teljesen független, új szerződést kötött, amely még időbeli hatályát tekintve is túlterjeszkedett azon. A szerződés 10 éves határozott időtartamára vonatkozó előírások kizárólag a pályázati eljárás eredményeként megkötött szerződésre vonatkoznak.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint tehát az alperes és a D. Kft. között 2004. január 1-jén önálló szerződés jött létre, ilyen megkötésére azonban csak pályázati eljárás eredményeként kerülhetett volna sor. A szerződés létrejötté tehát megsérti a Hgt. és a 241/2000.(XII.23.) Korm. rendelet rendelkezéseit, azaz jogszabályba ütközik, így a Ptk. 200. § (2) bekezdése alapján semmis. Érvénytelen szerződés hatályosnak nem minősülhet, ezért a bíróság nem találta megállapíthatónak a közszolgáltatási szerződés hatályosságát.

Az ítélet indokolásában az elsőfokú bíróság utalt arra is, hogy lehetséges, hogy az alperes és a D. Kft. akarata ténylegesen arra irányult a szerződés megkötésekor, hogy az alperes a szerződéssel a S. Város Önkormányzata szervezésében megvalósuló közszolgáltatáshoz csatlakozzon, és a szerződéses nyilatkozatuk csak a jogszabályok helytelen értelmezése következtében tért el a valós szerződési akaratuktól. Ebben az esetben azonban az lenne megállapítható, hogy a jogviszony

a határozott idő leteltével, 2009. december 31-én megszűnt, következésképpen az hatályosnak nem tekinthető.

Mellőzte az elsőfokú bíróság a felperesnek azt a bizonyítási indítványát, amely S. Város Önkormányzata megkeresésére és a Dél-dunántúli Regionális Államháztartási Hivatal megkeresésére irányult. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint e bizonyítások lefolytatása szükségtelen volt, egyrészt azért, mert a közigazgatási gyakorlat ismerete nélkül is állást tudott foglalni a csatlakozás jogi lényegéről, továbbá a bíróság nem vonta kétségbe annak a képviselő-testületi határozatnak a jogszerűségét, amellyel S. Város Önkormányzatának képviselő-testülete az alperes csatlakozásához hozzájárult.

Az ítélet ellen a felperes fellebbezést jelentett be. Kérte, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét változtassa meg, a keresetnek adjon helyt. Arra hivatkozott, hogy a csatlakozás részletes szabályairól sem a Hgt., sem a végrehajtására született kormányrendelet nem tartalmazott részletes szabályokat. A Hgt. 22. § (1) bekezdése szerint az önkormányzatok közötti együttműködésnek két formája van, az együttműködési megállapodás, és a társulási törvény szerinti társulási szerződés. Ezzel a Hgt. visszautal a helyi önkormányzatok társulásairól és együttműködéséről szóló 1997. évi CXXXV. törvényre, amelynek 19. §-a szabályozza az önkormányzatok együttműködését, és arra semmilyen alakiságot nem ír elő. Egyetlen jogszabály sem rendelkezik arról, hogy a hulladékgyűjtési közszolgáltatással összefüggésben milyen típusú társulás létrehozása lenne kötelező. Ebből az következik, hogy az önkormányzatok az önállóságukat megtartva választhatnak laza vagy szorosabb együttműködési forma mellett. Az együttműködésük tartalma megnyilvánulhat részletes megállapodásban, de megnyilvánulhat akár képviselő testületi határozatban is, mint jelen esetben. A felperes álláspontja szerint, amennyiben a közszolgáltatás önkormányzatok közötti együttműködés keretében valósul meg, akkor azt a Hgt. hivatkozott rendelkezései alapján a közszolgáltatás közös megszervezésének kell tekinteni. Ez azonban a bíróság álláspontjával szemben nem azt jelenti, hogy a csatlakozás esetén a csatlakozó önkormányzat területén megszűnne a közszolgáltatási kötelezettség, azaz a feladat eredeti jogszabályi címzettje helyébe egy másik önkormányzat lép. Ha egy okiratba foglalt egységes szerződés jött volna létre az alperes S. Város Önkormányzata és a D. Kft. között, akkor is az okirat két önálló jogviszony létrejöttét jelentené. A csatlakozás nem jelenti azt, hogy a hulladékkezelési közszolgáltatás valamennyi érintett településen csak ugyanolyan feltételek mellett történhet. Az alperes megvizsgálta a S. Város Önkormányzata által igénybe vett közszolgáltatás tartalmát, és annak ismeretében döntött a csatlakozásról. A D.Kft. az önkormányzatok határozatai alapján a már meglévő közszolgáltatás tartalma alapján tett ajánlatot. A felperes a fellebbezésében megjegyezte azt is, hogy az önkormányzat ellenőrzésének körében a Közigazgatási Hivatalok Törvényességi Főosztálya az akkor hatályos jogszabályoknak megfelelően eljárta 2001. és 2004. között a csatlakozás elterjedt, és a szakminisztérium által is támogatott forma volt, amely csupán az Európai Unió csatlakozással a közbeszerzési eljárás kiterjesztésével változott. A törvényességi ellenőrzés körében a csatlakozás

jogintézményét a közigazgatási hivatalok megvizsgálták, és az országos gyakorlatot elfogadták, nem kifogásolták.

A felperes kérte, hogy a másodfokú bíróság keresse meg a Dél-dunántúli Regionális Államháztartási Hivatalt annak közlése végett, hogy a Hgt. 22. § szerinti csatlakozás törvényességi szempontú felülvizsgálata megtörtént-e, illetve a közigazgatási gyakorlat miként kezelte a csatlakozás jogintézményét. Kérte továbbá a KVVM. megkeresését ugyancsak a csatlakozás jogintézményével kapcsolatos gyakorlat tekintetében, továbbá, hogy a szaktárca milyen iránymutatást adott a települési önkormányzatoknak a csatlakozás gyakorlati kivitelezése során.

Az alperes az ítélet helybenhagyását kérte.

A fellebbezés nem megalapozott.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, és abból helyes jogi következtetést vont le. Az elsőfokú bíróság ítéletének jogi indokaival a másodfokú bíróság egyetért, ezért az ítéletet annak helyes indokaira tekintettel hagyta helyben. A fellebbezéssel összefüggésben a másodfokú bíróság a következőkre utal:

A települési önkormányzat a közszolgáltatás megszervezésére vonatkozó kötelezettségének a Hgt. 22. § (2) bekezdése perben alkalmazandó rendelkezése szerint - többek között - önálló közszolgáltatás megszervezésével, vagy más önkormányzat szervezésében működő közszolgáltatáshoz való csatlakozással tehetett eleget. A szerződés megkötésekor hatályos 241/2000.(XII.23.) Korm. rendelet 1. § (3) bekezdés a) pontja lehetővé tette a nyilvános pályázat mellőzését, ha az önkormányzat más önkormányzat által szervezett, illetve működtetett közszolgáltatáshoz csatlakozott, és így tett eleget a közszolgáltatás szervezésére irányuló kötelezettségének. A csatlakozás részletes szabályait valóban nem tartalmazzák a hivatkozott jogszabályok, ezért a jogszabályok értelmezésével lehetett a csatlakozás fogalmát meghatározni, és az elsőfokú bíróság a csatlakozás fogalmát helyesen értelmezte. Csatlakozás esetén a fennálló, addig kétoldalú jogviszony háromoldalúvá válik, a csatlakozással a csatlakozó önkormányzatnak arra van lehetősége, hogy a már fennálló szerződés lényeges feltételeit elfogadja, vagy arra, hogy a három szerződő fél közös egyetértéssel a szerződést módosítsa. A szerződéses jogviszony egyik lényeges eleme a jogviszony fennállásának időtartama. Ezt a Hgt. 28. § (2) bekezdése a települési hulladék ártalmatlanítását végző hulladékkezelő esetén legalább 10 évben, a kizárólag hulladék begyűjtésére illetve szállítására vonatkozó szerződés esetében legfeljebb 10 évben határozza meg. A határozott időtartamra már megkötött szerződéses jogviszonyba belépő fél ettől az időtartamtól eltérő időtartamban kizárólag a közszolgáltatóval nem állapodhat meg.

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság azt is, hogy a Hgt. 28. § (2 és (3) bekezdése a nyilvános pályázat eredményeként megkötött önálló szerződésekre vonatkozik. A csatlakozó önkormányzat csak a fennálló szerződésben

meghatározott időtartamra csatlakozhat, illetve ez az időtartam csak a másik önkormányzattal egyező akarttal, közös megegyezéssel módosítható.

A csatlakozás formáját a jogszabályok nem határozzák meg. Nem az a döntő tehát, hogy a csatlakozásról háromoldalú megállapodás születik-e, vagy a kétoldalú megállapodást a harmadik fél akár ráutaló magatartással elfogadja, hanem az, hogy a csatlakozó önkormányzat a korábbi szerződésben meghatározott feltételektől - így a szerződés időtartamától - nem térhet el, illetve ha eltér, akkor az eltérést a másik önkormányzatnak is el kell fogadnia. Ilyen elfogadó nyilatkozatot azonban a S. Város Önkormányzata nem tett, és a felek nem állították azt sem, hogy a módosított feltételeket ráutaló magatartásával elfogadta volna. Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a perbeli szerződés új szerződés, amely sérti a Hgt. és a 241/2000.(XII.23.) számú Korm. rendelet szabályait, így a Ptk. 209. § (2) bekezdése értelmében semmis.

Arra is helyesen utalt az elsőfokú bíróság, amennyiben a felek tényleges akarata a csatlakozásra és nem új szerződéses jogviszony létrehozására irányul, akkor a szerződés időtartamára a S. Város Önkormányzata és a D. Kft. között létrejött szerződés irányadó, ebben az esetben pedig a közszolgáltatási szerződés a határozott idő lejártával, 2009. december 31-én megszűnt.

A másodfokú bíróság a felperes indítványozta bizonyítás lefolytatását mellőzte, mert a per eldöntése érdekében a jogszabályok értelmezése a bíróság hatáskörébe tartozik, a közigazgatási hatóságok megkeresése szükségtelen volt.

A fenti indokokra figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta, és az eredménytelenül fellebbező felperest a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) és b) pontja és (5) és (6) bekezdése alapján megállapított ügyvédi munkadíj megfizetésére kötelezte. A munkadíj összegét a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletében kifejtett indokok figyelembe vételével állapította meg.

P é c s, 2010. június 23.

Dr. Veszeley Józsefné s.k. a tanács elnöke, Dr. Zóka Ferenc s.k. előadó bíró, Dr. Kovács Ildikó s.k. bíró